# Derfor opdaterer vi byggeblokkene

## Hvad byggeblokkene er

Byggeblokkene er de fælles standarder for, hvordan kommunernes it-systemer beskriver centrale begreber som sager, dokumenter, beslutninger og ydelser. De giver et fælles sprog, så oplysninger kan deles og genbruges på tværs af systemer og leverandører, og så en medarbejder kan se sammenhængen i en borgers forløb, uanset hvilket system oplysningerne ligger i. Byggeblokkene ligger til grund for en række fælleskommunale løsninger, blandt andet de fælleskommunale indekser, som samler sager, dokumenter og ydelser fra kommunernes fagsystemer, og SAPA, hvor sagsbehandlere kan få overblik på tværs.

## Hvorfor nu

De nuværende byggeblokke er mere end ti år gamle. I den tid har KOMBIT, kommuner og leverandører gjort sig mange erfaringer med at få data fra fagsystemerne til at passe ind i dem. Erfaringen er, at det ofte ikke passer. Kommunerne organiserer deres sager forskelligt, notater og dokumenter bruges i flæng, og nogle oplysninger har slet ikke et sted i standarden. Resultatet har været flere hundrede siders anvisninger til, hvordan data alligevel skal afleveres til fx de fælleskommunale indekser, og en række kompromiser, som ingen er helt tilfredse med, for at få det hele til at hænge sammen.

Gennem forretningsafklaringer på beskæftigelses-, social-, omsorgs- og sundhedsområdet, pladsanvisning, uddannelsesvejledning, PPR og byggesager har vi fået et klart billede af, hvor hverdagen og standarden går hver sin vej. Det er de erfaringer, opdateringen af byggeblokkene bygger på.

Målet er med opdateringen er at få nogle byggeblokke, der på én gang gør det muligt at sammenligne data på tværs af kommuner og fagområder, og som rummer den forskellighed, der er i kommunernes arbejdsgange og registreringspraksis. Den balance har de nuværende byggeblokke ikke.

## Hvad ændrer sig

### Sager: tre niveauer i stedet for ét

De nuværende byggeblokke forudsætter, at kommunerne opretter en ny sag for hver afgørelse. Det gør de færreste. Nogle fagområder samler alt om borgeren i én sag, der kan løbe i årevis; andre deler forløbet op i mange små sager. Når sagerne vises side om side, fx i SAPA, kan man derfor ikke se, om en sag er én henvendelse eller ti års sagsbehandling.

I de opdaterede byggeblokke angiver hver sag selv, hvilket niveau den ligger på: en domænejournal, der samler alt om borgeren inden for et fagområde; en sag, der dækker én udfordring fra start til slut; eller en delsag, der dækker en afgrænset del af forløbet. Kommunerne kan fortsat organisere sig, som de gør i dag, men det bliver synligt, hvad en sag rummer.

### Hvem sagen handler om – og hvem der er part

I dag skal hver sag have én primær part og kan have en række sekundære parter. Det giver problemer, så snart den, sagen handler om, ikke er den samme som den, der har søgt. I en sag om en daginstitutionsplads er det barnet, der skal have pladsen, men forælderen, der har søgt. Hvem er

primær? Og bedsteforældre, en fodboldtræner eller en samlever, hvis indkomst indgår i beregningen, bliver i dag registreret som sekundære parter, selvom de ikke er parter i sagen.

Fremover angiver sagen, hvem eller hvad den handler om: barnet, borgeren eller for eksempel en ejendom. Hver part registreres med sin rolle: ansøger, partsrepræsentant, høringspart. Personer, der er relevante for sagen uden at være parter, registreres som interessenter med deres egen rolle. Det gør det lettere at afgøre, hvem der skal have et brev, og hvem der må se hvad.

### Notater er dokumenter

Hverken medarbejdere eller leverandører har kunnet skelne et journalnotat fra et dokument, og notater er i dag ofte lange, formaterede og af mange slags: observationer, opfølgningsnotater, henvendelsesnotater, systemets egne lognotater. Samtidig kan et notat i dag kun høre til én sag.

Fremover er et notat et dokument med en type. Typen gør det muligt at finde, filtrere og vise de rigtige notater, for eksempel kun dem, der er relevante for borgeren på borger.dk. Samme notat vil kunne knyttes til flere sager.

### Hvem et dokument handler om, og hvem der har lavet det

Man kan ikke være part i et dokument. Alligevel har dokumenter i dag parter, uden at man fx kan se, om en person er den, dokumentet handler om. Fremover angiver dokumentet, hvem eller hvad det handler om, og hvem der har udarbejdet, godkendt eller indleveret det.

Et eksempel: På et barns sag ligger en udtalelse fra en læge om moren. Barnet er den, sagen handler om; forældrene er parter; moren er den, dokumentet handler om; lægen har udarbejdet det. Søger faren aktindsigt, kan dokumentet om moren nemt sorteres fra, fordi det nu fremgår, hvem det handler om.

### Afgørelser registreres som det, de er

De nuværende byggeblokke kan beskrive, at en borger har fået bevilget noget, men ikke et afslag, og ikke om borgeren fik det hele eller kun en del af det, der blev søgt om. Det har blandt andet betydet, at nogle kommuner har måttet registrere afgørelsens udfald på selve sagen, hvilket kun giver mening, hvis hver sag rummer præcis én afgørelse.

Fremover er afgørelsen sin egen registrering med sit eget udfald: fuldt medhold, delvist medhold eller afslag. En sag kan rumme flere afgørelser over tid, og man kan se dem hver for sig. Beslutninger, der ikke er afgørelser, for eksempel faglige vurderinger undervejs i et forløb, kan registreres på samme måde. Og en beslutning behøver ikke en sag: sårpleje, som en sygeplejerske sætter i gang uden egentlig sagsbehandling, kan nu knyttes direkte til borgerens journal.

## Mere præcist, mindre at fortolke

Ud over at passe bedre til hverdagen skal byggeblokkene også være lettere at bruge. De nuværende beskrivelser er så generelle, at hver leverandør og kommune har måttet fortolke dem selv. Det er baggrunden for de mange siders anvisninger. De opdaterede byggeblokke bruger mere forretningsnære begreber og er mere selvforklarende, så fx anvisningerne til de fælleskommunale indekser på sigt kan undværes. Vi rydder samtidig op og fjerner de elementer i byggeblokkene, der ikke bruges i praksis.

Hvor der i dag er faste værdilister eller fritekst, bruger byggeblokkene fremover klassifikationer, som kan udvides. Nogle er faste og fælles for alle, fordi de fx følger lovgivningen – det gælder partsrollerne. Andre kan udvides med fagområdernes egne værdier, så roller og dokumenttyper hedder det, de hedder i hverdagen. Udvidelserne styres centralt, så det fælles sprog bevares.

## Hvad vi beder jer om

Byggeblokkene er skrevet med henblik på i højere grad at til jeres hverdag og jeres systemer. Om det er lykkedes, kan kun I vurdere. Arbejder du med sagsbehandling, visitation eller dokumentation, kan du læse praksisfortællingen for dit område og sige, om du genkender den. Arbejder du med arkitektur, fagsystemer eller integrationer, vil vi gerne have din vurdering af, om modellerne kan implementeres. Den fulde begrundelse for de enkelte ændringer findes i 'Baggrund og rationale' under det tekniske spor.